

การจัดเก็บองค์ความรู้การจัดสร้างชิ้นงานเครื่องประดับ
เพื่อซ่อม สร้างพระพุทธรูปทรงเครื่องใหญ่

คำนำ

การจัดเก็บองค์ความรู้เพื่อซ่อม สร้างพระพุทธรูปทรงเครื่องใหญ่ มีรายละเอียดการจัดเก็บ องค์ความรู้ทั้งหมด 4 ขั้นตอนด้วยกันคือ

ขั้นตอนที่ 1 การออกแบบลวดลายเครื่องประดับเพื่อซ่อม พระพุทธรูปทรงเครื่องใหญ่กรณี ชีงงานเดิมอยู่

ขั้นตอนที่ 2 การออกแบบลวดลายเครื่องประดับเพื่อสร้าง พระพุทธรูปทรงเครื่องใหญ่

ขั้นตอนที่ 3 การวิเคราะห์วัสดุ เทคนิคเชิงช่างเพื่อซ่อม สร้างพระพุทธรูปทรงเครื่องใหญ่

ขั้นตอนที่ 4 การจัดสร้างชิ้นงานเครื่องประดับเพื่อซ่อม สร้างพระพุทธรูปทรงเครื่องใหญ่

ขั้นตอนที่ 4 การจัดสร้างชิ้นงานเครื่องประดับเพื่อซ่อม สร้างพระพุทธรูปทรงเครื่องใหญ่ เป็นอีกขั้นตอนการจัดเก็บองค์ความรู้เพื่อซ่อม สร้างพระพุทธรูปทรงเครื่องใหญ่ โดยเริ่มจากการ กำหนดคุณสมบัติคณะผู้ทำงานและผู้ประเมินชิ้นงาน ศึกษาเอกสารงานออกแบบลวดลาย เครื่องประดับพระพุทธรูป ศึกษาเอกสารการวิเคราะห์วัสดุ เทคนิคเชิงช่างสำหรับการจัดสร้าง ชิ้นงาน นำมาสร้างชิ้นงานตามขั้นตอนที่ได้มาจากการวิเคราะห์ เมื่อจัดทำชิ้นงานเสร็จในแต่ละ ขั้นตอนจึงนำส่งชิ้นงานให้ผู้ประเมินตรวจสอบคุณภาพชิ้นงานตามแบบประเมินที่สร้างขึ้นหากมีข้อ ปรับปรุงแก้ไขผู้ทำชิ้นงานนั้นๆ ต้องนำชิ้นงานไปปรับปรุงแก้ไขจนกว่าชิ้นงานจะผ่านการประเมิน ในเทคนิคเชิงช่างนั้นๆ ขั้นตอนการทำชิ้นงานจะวนรอบในลักษณะนี้จนชิ้นงานเสร็จสมบูรณ์ แล้ว นำชิ้นงานที่เสร็จสมบูรณ์มาประกอบเข้ากับองค์พระพุทธรูป ตรวจสอบความถูกต้องการประกอบ เครื่องประดับเข้าองค์พระพุทธรูปโดยผู้ประเมิน

ผู้จัดทำจึงหวังไว้เป็นอย่างยิ่ง การจัดเก็บองค์ความรู้การจัดสร้างชิ้นงานเครื่องประดับเพื่อ ซ่อม สร้างพระพุทธรูปทรงเครื่องใหญ่ จะเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินการสร้างชิ้นงานศิลปกรรม หลวง งานช่างทองหลวง งานประณีตศิลป์ งานช่างสิบหมู่และงานศิลปกรรมไทยในรูปแบบการ อนุรักษ์ การสร้างชิ้นงานอื่นๆ และสามารถนำขั้นตอนการสร้างชิ้นงานดังกล่าวไปประยุกต์ใช้ ตามความเหมาะสมเพื่อเป็นการอนุรักษ์ การซ่อม สร้างชิ้นงานศิลปกรรมที่สำคัญของชาติให้คงอยู่ สืบไป

นายพีระยศ แก้วปัญญา

ผู้จัดทำ

สารบัญ

	หน้า
คำนำ.....	ก
สารบัญ.....	ข
สารบัญภาพ.....	ง
การจัดเก็บองค์ความรู้การสร้างชิ้นงานเครื่องประดับเพื่อซ่อม สร้างพระพุทธรูป ทรงเครื่องใหญ่.....	1
1. กำหนดคุณสมบัติผู้สร้างชิ้นงาน กำหนดคุณสมบัติผู้ประเมินชิ้นงาน.....	4
2. ศึกษาแบบลวดลายเครื่องประดับ.....	5
3. ศึกษาเอกสารการวิเคราะห์วัสดุ เทคนิคเชิงช่าง.....	11
3.1 การศึกษาเอกสารการวิเคราะห์วัสดุ เทคนิคเชิงช่างเพื่อซ่อม สร้างชิ้นงานพระพุทธรูป. แบบวิเคราะห์เทคนิคเชิงช่าง วัสดุเพื่อสร้างเครื่องประดับพระพุทธรูป กรณีสร้างชิ้นงานใหม่ (โดยคณะผู้ทำงาน) ชิ้นงาน พระมงกุฏ ชั้นกรอบหักด์.....	12
แบบวิเคราะห์เทคนิคเชิงช่าง วัสดุเพื่อสร้างเครื่องประดับพระพุทธรูป กรณีสร้างชิ้นงานใหม่ (โดยคณะผู้ทำงาน) ชิ้นงาน พระมงกุฏ ชั้นเกี้ยว.....	13
แบบวิเคราะห์เทคนิคเชิงช่าง วัสดุเพื่อสร้างเครื่องประดับพระพุทธรูป กรณีสร้างชิ้นงานใหม่ (โดยคณะผู้ทำงาน) ชิ้นงาน พระมงกุฏ ชั้นบัวแวง.....	14
แบบวิเคราะห์เทคนิคเชิงช่าง วัสดุเพื่อสร้างเครื่องประดับพระพุทธรูป กรณีสร้างชิ้นงานใหม่ (โดยคณะผู้ทำงาน) ชิ้นงาน พระมงกุฏ ชั้นปัสและชั้นยอด พระมงกุฏ.....	15
แบบวิเคราะห์เทคนิคเชิงช่าง วัสดุเพื่อสร้างเครื่องประดับพระพุทธรูป กรณีสร้างชิ้นงานใหม่ (โดยคณะผู้ทำงาน) ชิ้นงานพระมงกุฏ ชั้นลายประจำยาม..	16
แบบวิเคราะห์เทคนิคเชิงช่าง วัสดุเพื่อสร้างเครื่องประดับพระพุทธรูปกรณีสร้าง ชิ้นงานใหม่ (โดยคณะผู้ทำงาน) ชิ้นงาน พระมงกุฏ ชั้นลายกระจิง.....	17
แบบวิเคราะห์เทคนิคเชิงช่าง วัสดุเพื่อสร้างเครื่องประดับพระพุทธรูปกรณีสร้าง ชิ้นงานใหม่ (โดยคณะผู้ทำงาน) ชิ้นงาน พระมงกุฏ ชั้นลายดอกไม้ไหว.....	18
แบบวิเคราะห์เทคนิคเชิงช่าง วัสดุเพื่อสร้างเครื่องประดับพระพุทธรูปกรณีสร้าง ชิ้นงานใหม่ (โดยคณะผู้ทำงาน) ชิ้นงาน กรรเจียกจร.....	19
3.2 ศึกษาเอกสารการวิเคราะห์เทคนิคเชิงช่าง วัสดุเพื่อสร้างเครื่องประดับพระพุทธรูป....	20
แบบวิเคราะห์เทคนิคเชิงช่าง วัสดุเพื่อสร้างเครื่องประดับพระพุทธรูป กรณีสร้างชิ้นงานใหม่ (โดยคณะผู้ทำงาน) ชิ้นงาน กระหนกบักพระอังสา.....	21
แบบวิเคราะห์เทคนิคเชิงช่าง วัสดุเพื่อสร้างเครื่องประดับพระพุทธรูป กรณีสร้างชิ้นงานใหม่ (โดยคณะผู้ทำงาน) ชิ้นงาน กรอบพระเศียร.....	22

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
แบบวิเคราะห์เทคนิคเชิงช่าง วัสดุเพื่อสร้างเครื่องประดับพระพุทธรูป กรณีสร้างชิ้นงานใหม่ (โดยคณะผู้ทำงาน) ชิ้นงาน อุนาโลม.....	23
แบบวิเคราะห์เทคนิคเชิงช่าง วัสดุเพื่อสร้างเครื่องประดับพระพุทธรูป กรณีสร้างชิ้นงานใหม่ (โดยคณะผู้ทำงาน) ชิ้นงาน ทับทรวง ดาบหลัง ดาบทิศ กรรองศอ สังฆาฏี.....	24
แบบวิเคราะห์เทคนิคเชิงช่าง วัสดุเพื่อสร้างเครื่องประดับพระพุทธรูป กรณีสร้างชิ้นงานใหม่ (โดยคณะผู้ทำงาน) ชิ้นงาน เฟืองอุษะข้อพระกร เฟือง ข้างพระองค์.....	25
แบบวิเคราะห์เทคนิคเชิงช่าง วัสดุเพื่อสร้างเครื่องประดับพระพุทธรูป กรณีสร้างชิ้นงานใหม่ (โดยคณะผู้ทำงาน) ชิ้นงาน พาหุรัด ทองพระกร ทองพระบาท.....	26
แบบวิเคราะห์เทคนิคเชิงช่าง วัสดุเพื่อสร้างเครื่องประดับพระพุทธรูป กรณีสร้าง ชิ้นงานใหม่ (โดยคณะผู้ทำงาน) ชิ้นงาน สังวาล ชำมรงค์ ลายพระหัตถ์.....	27
แบบวิเคราะห์เทคนิคเชิงช่าง วัสดุเพื่อสร้างเครื่องประดับพระพุทธรูป กรณีสร้างชิ้นงานใหม่ (โดยคณะผู้ทำงาน) ชิ้นงาน พระภูษา ปิ่นแห่ง ผ้าปิดพระภูษา รัตประคต ชายจีวร ขอบเส้นจีวร.....	28
แบบวิเคราะห์เทคนิคเชิงช่าง วัสดุเพื่อสร้างเครื่องประดับพระพุทธรูป กรณีสร้างชิ้นงานใหม่ (โดยคณะผู้ทำงาน) ชิ้นงาน ผ้าจีบหน้านาง สุวรรณกระดอบ ชายไหวชายแครง.....	29
แบบวิเคราะห์เทคนิคเชิงช่าง วัสดุเพื่อสร้างเครื่องประดับพระพุทธรูป กรณีสร้างชิ้นงานใหม่ (โดยคณะผู้ทำงาน) ชิ้นงาน รongพระบาท.....	30
แบบวิเคราะห์เทคนิคเชิงช่าง วัสดุเพื่อสร้างเครื่องประดับพระพุทธรูป กรณีสร้างชิ้นงานใหม่ (โดยคณะผู้ทำงาน) ชิ้นงาน ฐานพระ.....	31
4. จัดทำชิ้นงานตามขั้นตอนเทคนิคเชิงช่าง.....	32
4.1 ชิ้นงานพระมงกุฏ.....	33
4.1.1 แบบลวดลายและชิ้นชิ้นงานประกอบพระมงกุฏ.....	33
4.1.2 ขั้นตอนการทำชิ้นชิ้นงานพระมงกุฏเทคนิคงานเชิงช่าง.....	34
4.1.3 ขั้นตอนการทำชิ้นงานเทคนิคงานสลักดุนลวดลาย ชิ้นเกี่ยว.....	42
4.1.4 ขั้นตอนการทำชิ้นงานเทคนิคงานสลักดุนกันขอบลาย.....	43
4.1.5 ขั้นตอนการทำชิ้นงานเทคนิคงานเชื่อมประกอบ.....	48
4.1.6 ขั้นตอนการทำชิ้นงานเทคนิคงานประดับอัญมณี.....	53

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
4.1.7 ขั้นตอนการทำชิ้นงานเทคนิคงานขัดล้างทำความสะอาดชิ้นงาน.....	54
4.1.8 ขั้นตอนการทำชิ้นงานเทคนิคงานชุบเคลือบผิว.....	55
4.1.9 ขั้นตอนการทำชิ้นงานเทคนิคงานลงยาสี.....	56
4.1.10 ชิ้นงานพระมงกุฎเสร็จสมบูรณ์.....	58
4.2 ชิ้นงานกรรเจียกจร.....	59
4.2.1 แบบลวดลายกรรเจียกจร กระหนกปักพระอังสา.....	59
4.2.2 ขั้นตอนการทำชิ้นงานกรรเจียกจรเทคนิคงานสลักคูนลวดลาย.....	61
4.2.3 ขั้นตอนการทำชิ้นงานกรรเจียกจรเทคนิคงานเชื่อมประกอบ.....	63
4.2.4 ขั้นตอนการทำชิ้นงานกรรเจียกจรเทคนิคงานฉลุลาย.....	64
4.2.5 ขั้นตอนการทำชิ้นงานกรรเจียกจรเทคนิคงานประดับอัญมณี.....	65
4.2.6 ขั้นตอนการทำชิ้นงานกรรเจียกจรเทคนิคงานตัดลวดลาย.....	66
4.2.7 ขั้นตอนการทำชิ้นงานกรรเจียกจรเทคนิคงานขัดล้างทำความสะอาดชิ้นงาน...	68
4.2.8 ขั้นตอนการทำชิ้นงานกรรเจียกจรเทคนิคงานชุบเคลือบผิว.....	69
4.2.9 ชิ้นงานกรรเจียกจรเสร็จสมบูรณ์.....	70
4.3 ชิ้นงานกระหนกปักพระอังสาเสร็จสมบูรณ์.....	71
4.4 ชิ้นงานครอบพระเศียร.....	72
4.4.1 แบบลวดลายครอบพระเศียร.....	72
4.4.2 ขั้นตอนการทำชิ้นงานครอบพระเศียรเทคนิคงานขึ้นรูป.....	73
4.4.3 ขั้นตอนการทำชิ้นงานครอบพระเศียรเทคนิคงานสลักคูนลวดลาย.....	74
4.4.4 ขั้นตอนการทำชิ้นงานครอบพระเศียรเทคนิคงานสลักคูนกันขอบลาย.....	76
4.4.5 ขั้นตอนการทำชิ้นงานครอบพระเศียรเทคนิคงานตัดลวดลาย.....	77
4.4.6 ขั้นตอนการทำชิ้นงานครอบพระเศียรเทคนิคงานประดับอัญมณี.....	78
4.4.7 ขั้นตอนการทำชิ้นงานครอบพระเศียรเทคนิคงานขัดล้างทำความสะอาดชิ้นงาน	78
4.4.8 ขั้นตอนการทำชิ้นงานครอบพระเศียรเทคนิคงานชุบเคลือบผิว.....	79
4.4.9 ขั้นตอนการทำชิ้นงานครอบพระเศียรเทคนิคงานลงยาสี.....	80
4.4.10 ชิ้นงานครอบพระเศียรเสร็จสมบูรณ์.....	81
4.5 ชิ้นงานอุณาโลม.....	82
4.5.1 แบบลวดลายอุณาโลม.....	82

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
4.5.2 ขั้นตอนการทำชิ้นงานอนุโมไลมเทคนิคงานสลักคุณลวดลาย.....	83
4.5.3 ขั้นตอนการทำชิ้นงานอนุโมไลมเทคนิคงานเชื่อมประกอบ.....	84
4.5.4 ขั้นตอนการทำชิ้นงานอนุโมไลมเทคนิคงานฉลุลาย.....	85
4.5.5 ขั้นตอนการทำชิ้นงานอนุโมไลมเทคนิคงานประดับอัญมณี.....	85
4.5.6 ชิ้นงานอนุโมไลมเสร็จสมบูรณ์.....	86
4.6 ชิ้นงานทับทรวง ดาบหลัง ดาบทิศ กรองศอ สังฆาฏิ.....	87
4.6.1 แบบลวดลายทับทรวง ดาบหลัง ดาบทิศ กรองศอ สังฆาฏิ.....	87
4.6.2 ขั้นตอนการทำชิ้นงานทับทรวงเทคนิคงานสลักคุณ.....	90
4.6.3 ขั้นตอนการทำชิ้นงานทับทรวงเทคนิคงานเชื่อมประกอบ.....	92
4.6.4 ขั้นตอนการทำชิ้นงานทับทรวงเทคนิคงานฉลุลาย.....	93
4.6.5 ขั้นตอนการทำชิ้นงานทับทรวงเทคนิคงานประดับอัญมณี.....	95
4.6.6 ขั้นตอนการทำชิ้นงานทับทรวงเทคนิคงานตัดลวดลาย.....	96
4.6.7 ขั้นตอนการทำชิ้นงานทับทรวงเทคนิคงานขัดล้างทำความสะอาดชิ้นงาน.....	100
4.6.8 ขั้นตอนการทำชิ้นงานทับทรวงเทคนิคงานชุบเคลือบผิว.....	101
4.6.9 ขั้นตอนการทำชิ้นงานทับทรวงเทคนิคงานลงยาสี.....	102
4.6.10 ชิ้นงานทับทรวงเสร็จสมบูรณ์.....	103
4.7 ชิ้นงานดาบหลังเสร็จสมบูรณ์.....	104
4.8 ชิ้นงานดาบทิศเสร็จสมบูรณ์.....	105
4.9 ชิ้นงานกรองศอเสร็จสมบูรณ์.....	106
4.10 ชิ้นงานสังฆาฏิเสร็จสมบูรณ์.....	107
4.11 เฟืองอุบะข้อพระกร เฟืองข้างพระองค์.....	108
4.11.1 แบบลวดลายเฟืองอุบะข้อพระกร เฟืองข้างพระองค์.....	108
4.11.2 ขั้นตอนการทำชิ้นงานเฟืองอุบะข้อพระกรเทคนิคงานตัดลวดลาย.....	110
4.11.3 ขั้นตอนการทำชิ้นงานเฟืองอุบะข้อพระกรเทคนิคงานสลักคุณลวดลาย.....	112
4.11.4 ขั้นตอนการทำชิ้นงานเฟืองอุบะข้อพระกรเทคนิคงานฉลุลาย.....	113
4.11.5 ขั้นตอนการทำชิ้นงานเฟืองอุบะข้อพระกรเทคนิคงานเชื่อมประกอบ.....	115
4.11.6 ขั้นตอนการทำชิ้นงานเฟืองอุบะข้อพระกรเทคนิคงานประดับอัญมณี.....	117

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
4.11.7 ชิ้นงานเฟืองอุบะข้อพระกรเสร็จสมบูรณ์.....	118
4.12 ชิ้นงานเฟืองข้างพระองค์เสร็จสมบูรณ์.....	119
4.13 ชิ้นงานพาทูร์ดี ทองพระกร ทองพระบาท.....	120
4.13.1 แบบลวดลายพาทูร์ดี ทองพระกร ทองพระบาท.....	120
4.13.2 ขั้นตอนการทำชิ้นงานพาทูร์ดีเทคนิคงานขึ้นรูป.....	122
4.13.3 ขั้นตอนการทำชิ้นงานพาทูร์ดีเทคนิคงานเชื่อมประกอบ.....	123
4.13.4 ขั้นตอนการทำชิ้นงานพาทูร์ดีเทคนิคงานขัดล้างทำความสะอาดชิ้นงาน.....	125
4.13.5 ขั้นตอนการทำชิ้นงานพาทูร์ดีเทคนิคงานประดับัญมณี.....	125
4.13.6 ขั้นตอนการทำชิ้นงานพาทูร์ดีเทคนิคงานประดับัญมณีงานชุบเคลือบผิว.....	126
4.13.7 ขั้นตอนการทำชิ้นงานพาทูร์ดีเทคนิคงานประดับัญมณีงานลงยาสี.....	127
4.13.8 ชิ้นงานพาทูร์ดีเสร็จสมบูรณ์.....	128
4.14 ชิ้นงานทองพระบาทเสร็จสมบูรณ์.....	129
4.15 ชิ้นงานทองพระกรเสร็จสมบูรณ์.....	130
4.16 ชิ้นงานสังวาล อัมรงค์ ลายพระหัตถ์.....	131
4.16.1 แบบลวดลายสังวาล อัมรงค์ ลายพระหัตถ์.....	131
4.16.2 ขั้นตอนการทำชิ้นงานสังวาลเทคนิคงานดัดลวดลาย.....	132
4.16.3 ขั้นตอนการทำชิ้นงานสังวาลเทคนิคงานฉลุลาย.....	134
4.16.4 ขั้นตอนการทำชิ้นงานสังวาลเทคนิคงานเชื่อมประกอบ.....	135
4.16.5 ขั้นตอนการทำชิ้นงานสังวาลเทคนิคงานขัดล้างทำความสะอาดชิ้นงาน.....	136
4.16.6 ขั้นตอนการทำชิ้นงานสังวาลเทคนิคงานประดับัญมณี.....	136
4.16.7 ขั้นตอนการทำชิ้นงานสังวาลเทคนิคงานชุบเคลือบผิว.....	137
4.16.8 ขั้นตอนการทำชิ้นงานสังวาลเทคนิคงานลงยาสี.....	138
4.16.9 ชิ้นงานสังวาลเสร็จสมบูรณ์.....	139
4.17 ชิ้นงานอัมรงค์เสร็จสมบูรณ์.....	140
4.18 ชิ้นงานลายพระหัตถ์เสร็จสมบูรณ์.....	141
4.19 ชิ้นงานพระภูษา บั้นเหน่ง ผ้าปิดพระภูษา รัตประคด ชายจีวร ขอบเส้นจีวร.....	142
4.19.1 แบบลวดลายพระภูษา บั้นเหน่ง ผ้าปิดพระภูษา รัตประคด ชายจีวร ขอบเส้นจีวร.....	142

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
4.19.2 ขั้นตอนการทำชิ้นงานพระภูษาเทคนิคงานสลักคุณลวดลาย.....	145
4.19.3 ขั้นตอนการทำชิ้นงานพระภูษาเทคนิคงานเชื่อมประกอบ.....	147
4.19.4 ขั้นตอนการทำชิ้นงานพระภูษาเทคนิคงานประดับัญมณี.....	148
4.19.5 ขั้นตอนการทำชิ้นงานพระภูษาเทคนิคงานขัดล้างทำความสะอาดชิ้นงาน.....	149
4.19.6 ขั้นตอนการทำชิ้นงานพระภูษาเทคนิคงานชุบเคลือบผิว.....	149
4.19.7 ขั้นตอนการทำชิ้นงานพระภูษาเทคนิคงานชุบเคลือบผิวงานลงยาสี.....	150
4.19.8 ชิ้นงานพระภูษาเสร็จสมบูรณ์.....	151
4.20 ชิ้นงานปั้นแห้งเสร็จสมบูรณ์.....	152
4.21 ชิ้นงานผ้าปิดพระภูษาเสร็จสมบูรณ์.....	153
4.22 ชิ้นงานรัดประคดเสร็จสมบูรณ์.....	154
4.23 ชิ้นงานชายจีวรเสร็จสมบูรณ์.....	155
4.24 ชิ้นงานขอบเส้นจีวรเสร็จสมบูรณ์.....	156
4.25 ชิ้นงานผ้าจีบหน้านาง สุวรรณกระถอบ ชายไหวชายแครง.....	157
4.25.1 แบบลวดลายผ้าจีบหน้านาง สุวรรณกระถอบ ชายไหวชายแครง.....	157
4.25.2 ขั้นตอนการทำชิ้นงานผ้าจีบหน้านางเทคนิคงานสลักคุณลวดลาย.....	160
4.25.3 ขั้นตอนการทำชิ้นงานผ้าจีบหน้านางเทคนิคงานเชื่อมประกอบ.....	162
4.25.4 ขั้นตอนการทำชิ้นงานผ้าจีบหน้านางเทคนิคงานฉลุลาย.....	162
4.25.5 ขั้นตอนการทำชิ้นงานผ้าจีบหน้านางเทคนิคงานประดับัญมณี.....	163
4.25.6 ขั้นตอนการทำชิ้นงานผ้าจีบหน้านางเทคนิคงานขัดล้างทำความสะอาดชิ้นงาน.....	163
4.25.7 ขั้นตอนการทำชิ้นงานผ้าจีบหน้านางเทคนิคงานชุบเคลือบผิว.....	164
4.25.8 ขั้นตอนการทำชิ้นงานผ้าจีบหน้านางเทคนิคงานลงยาสี.....	164
4.25.9 ชิ้นงานผ้าจีบหน้านางเสร็จสมบูรณ์.....	165
4.26 ชิ้นงานสุวรรณกระถอบเสร็จสมบูรณ์.....	166
4.27 ชิ้นงานชายไหวชายแครงเสร็จสมบูรณ์.....	167
4.28 ชิ้นงานรองพระบาท.....	168
4.28.1 แบบลวดลายรองพระบาท.....	168
4.28.2 ขั้นตอนการทำชิ้นงานรองพระบาทเทคนิคงานขึ้นรูป.....	169
4.28.3 ขั้นตอนการทำชิ้นงานรองพระบาทเทคนิคงานสลักคุณลวดลาย.....	171

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
4.28.4 ขั้นตอนการทำชิ้นงานรองพระบาทเทคนิคงานเชื่อมประกอบ.....	173
4.28.5 ขั้นตอนการทำชิ้นงานรองพระบาทเทคนิคงานฉลุลาย.....	174
4.28.6 ขั้นตอนการทำชิ้นงานรองพระบาทเทคนิคงานประดับอัญมณี.....	174
4.28.7 ขั้นตอนการทำชิ้นงานรองพระบาทเทคนิคงานขัดล้างทำความสะอาดชิ้นงาน.....	175
4.28.8 ขั้นตอนการทำชิ้นงานรองพระบาทเทคนิคงานชุบเคลือบผิว.....	176
4.28.9 ขั้นตอนการทำชิ้นงานรองพระบาทเทคนิคงานลงยาสี.....	177
4.28.10 ชิ้นงานรองพระบาทเสร็จสมบูรณ์.....	178
4.29 ชิ้นงานฐานพระ.....	179
4.29.1 แบบลวดลายฐานพระ.....	179
4.29.2 ขั้นตอนการทำชิ้นงานฐานพระเทคนิคงานขึ้นรูป.....	181
4.29.3 ขั้นตอนการทำชิ้นงานฐานพระเทคนิคงานสลักคุณลวดลาย.....	183
4.29.4 ขั้นตอนการทำชิ้นงานฐานพระเทคนิคงานเชื่อมประกอบ.....	184
4.29.5 ขั้นตอนการทำชิ้นงานฐานพระเทคนิคงานฉลุลาย.....	187
4.29.6 ขั้นตอนการทำชิ้นงานฐานพระเทคนิคงานขัดล้างทำความสะอาดชิ้นงาน.....	189
4.29.7 ขั้นตอนการทำชิ้นงานฐานพระเทคนิคงานปิดทอง.....	190
4.29.8 ขั้นตอนการทำชิ้นงานฐานพระเทคนิคงานลงยาสี.....	190
4.29.9 ชิ้นงานฐานพระเสร็จสมบูรณ์.....	191
5. การประเมินชิ้นงานโดยผู้เชี่ยวชาญ.....	192
5.1 แบบประเมินผลงานพระมงกุฎ.....	193
5.1.1 แบบประเมินผลงานพระมงกุฎชิ้นงาน ชั้นกรอบพักต์.....	193
5.1.2 แบบประเมินผลงานพระมงกุฎชิ้นงาน ชั้นเกี่ยว.....	195
5.1.3 แบบประเมินผลงานพระมงกุฎชิ้นงาน ชั้นบัวแวง.....	197
5.1.4 แบบประเมินผลงานพระมงกุฎชิ้นงาน ชั้นปลีและชั้นยอดพระมงกุฎ.....	199
5.1.5 แบบประเมินผลงานพระมงกุฎชิ้นงาน ชั้นลายประจำยาม.....	201
5.1.6 แบบประเมินผลงานพระมงกุฎชิ้นงาน ชั้นลายกระจัง.....	203
5.1.7 แบบประเมินผลงานพระมงกุฎชิ้นงาน ชั้นลายดอกไม้ไหว.....	205
5.2 แบบประเมินผลงานชิ้นงาน กรรเจียกจร.....	207
5.3 แบบประเมินผลงานชิ้นงาน กระกนกปักพระอังสา.....	209

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
5.4 แบบประเมินผลงานชิ้นงาน กรอบพระเศียร.....	211
5.5 แบบประเมินผลงานชิ้นงาน อุกาโลม.....	213
5.6 แบบประเมินผลงานชิ้นงาน ทับทรวง.....	215
5.7 แบบประเมินผลงานชิ้นงาน ดาบหลัง.....	217
5.8 แบบประเมินผลงานชิ้นงาน ดาบทิศ.....	219
5.9 แบบประเมินผลงานชิ้นงาน กรองศอ.....	221
5.10 แบบประเมินผลงานชิ้นงาน สังฆาฏี.....	223
5.11 แบบประเมินผลงานชิ้นงาน เฟืองอุบะข้อพระกร.....	225
5.12 แบบประเมินผลงานชิ้นงาน เฟืองข้างพระองค์.....	227
5.13 แบบประเมินผลงานชิ้นงาน พายุรัต.....	299
5.14 แบบประเมินผลงานชิ้นงาน ทองพระบาท.....	232
5.15 แบบประเมินผลงานชิ้นงาน ทองพระกร.....	235
5.16 แบบประเมินผลงานชิ้นงาน สังวาล.....	238
5.17 แบบประเมินผลงานชิ้นงาน ชำมรงค์.....	240
5.18 แบบประเมินผลงานชิ้นงาน ลายพระหัตถ์.....	242
5.19 แบบประเมินผลงานชิ้นงาน พระกุษา.....	244
5.20 แบบประเมินผลงานชิ้นงาน บั้นเหน่ง.....	246
5.21 แบบประเมินผลงานชิ้นงาน ผ้าปิดพระกุษา.....	248
5.22 แบบประเมินผลงานชิ้นงาน รัตประคด.....	250
5.23 แบบประเมินผลงานชิ้นงาน ชายจีวร.....	252
5.24 แบบประเมินผลงานชิ้นงาน ขอบเส้นจีวร.....	254
5.25 แบบประเมินผลงานชิ้นงาน ผ้าจีบหน้านาง.....	256
5.26 แบบประเมินผลงานชิ้นงาน สุวรรณกระดอ.....	258
5.27 แบบประเมินผลงานชิ้นงาน ชายไหวชายแครง.....	260
5.28 แบบประเมินผลงานชิ้นงาน รองพระบาท.....	262
5.29 แบบประเมินผลงานชิ้นงาน ฐานพระ.....	264
6. ผลงานเครื่องประดับพระพุทธรูป.....	266
7. นำชิ้นงานเครื่องประดับประกอบองค์พระพุทธรูป.....	296
7.1 นำชิ้นงานเครื่องประดับประกอบองค์พระพุทธรูปชิ้นงาน ฐานพระ.....	298

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
7.2 นำชิ้นงานเครื่องประดับประกอบองค์พระพุทธรูปชิ้นงาน ครอบพระเศียร.....	299
7.3 นำชิ้นงานเครื่องประดับประกอบองค์พระพุทธรูปชิ้นงาน พระมงกุฏ.....	300
7.4 นำชิ้นงานเครื่องประดับประกอบองค์พระพุทธรูปชิ้นงาน กรวยเจียร.....	301
7.5 นำชิ้นงานเครื่องประดับประกอบองค์พระพุทธรูปชิ้นงาน อุกาโลม.....	302
7.6 นำชิ้นงานเครื่องประดับประกอบองค์พระพุทธรูปชิ้นงาน สังฆาฏี.....	303
7.7 นำชิ้นงานเครื่องประดับประกอบองค์พระพุทธรูปชิ้นงาน ขอบเส้นจีวร.....	304
7.8 นำชิ้นงานเครื่องประดับประกอบองค์พระพุทธรูปชิ้นงาน กรองตอ.....	305
7.9 นำชิ้นงานเครื่องประดับประกอบองค์พระพุทธรูปชิ้นงาน สังวาล.....	306
7.10 นำชิ้นงานเครื่องประดับประกอบองค์พระพุทธรูปชิ้นงาน ดาบหลัง.....	307
7.11 นำชิ้นงานเครื่องประดับประกอบองค์พระพุทธรูปชิ้นงาน ดาบทิศ.....	308
7.12 นำชิ้นงานเครื่องประดับประกอบองค์พระพุทธรูปชิ้นงาน เฟืองข้างพระองค์.....	309
7.13 นำชิ้นงานเครื่องประดับประกอบองค์พระพุทธรูปชิ้นงาน ทับทรง.....	310
7.14 นำชิ้นงานเครื่องประดับประกอบองค์พระพุทธรูปชิ้นงาน พาทูรัต.....	311
7.15 นำชิ้นงานเครื่องประดับประกอบองค์พระพุทธรูปชิ้นงาน กระหนกปักพระอังสา.....	312
7.16 นำชิ้นงานเครื่องประดับประกอบองค์พระพุทธรูปชิ้นงาน ทองพระกร.....	313
7.17 นำชิ้นงานเครื่องประดับประกอบองค์พระพุทธรูปชิ้นงาน ทองพระบาท.....	314
7.18 นำชิ้นงานเครื่องประดับประกอบองค์พระพุทธรูปชิ้นงาน ชำมรงค์.....	315
7.19 นำชิ้นงานเครื่องประดับประกอบองค์พระพุทธรูปชิ้นงาน ลายพระหัตถ์.....	316
7.20 นำชิ้นงานเครื่องประดับประกอบองค์พระพุทธรูปชิ้นงาน พระภูษา.....	317
7.21 นำชิ้นงานเครื่องประดับประกอบองค์พระพุทธรูปชิ้นงาน ผ้าปิดพระภูษา.....	318
7.22 นำชิ้นงานเครื่องประดับประกอบองค์พระพุทธรูปชิ้นงาน ชายจีวร.....	319
7.23 นำชิ้นงานเครื่องประดับประกอบองค์พระพุทธรูปชิ้นงาน ผ้าจีบหน้านาง สุวรรณกระถอบ ชายไหวชายแครง.....	320
7.24 นำชิ้นงานเครื่องประดับประกอบองค์พระพุทธรูปชิ้นงาน รัตประคด บั้นเหนง.....	321
7.25 นำชิ้นงานเครื่องประดับประกอบองค์พระพุทธรูปชิ้นงาน รองพระบาท.....	322
7.26 นำชิ้นงานเครื่องประดับประกอบองค์พระพุทธรูปชิ้นงาน เฟืองอุบะข้อพระกร.....	323
7.27 องค์พระพุทธรูปทรงเครื่องใหญ่ที่ประกอบชิ้นงานเสร็จสมบูรณ์.....	324